

Ilmiö: Ilmastonmuutos

Ikäryhmä: 8.–9. lk

Kirja: Melli, Aleksander, *Lapsihallitus*. Cappelen Damm AS. 2008.

Lyhyt kuvaus kirjasta: Max Berg on 12-vuotias norjalaispoika, joka kuljetetaan 19 muun norjalaislapsen kanssa Norjassa sijaitsevalle Äärisaarelle, jossa hän osallistuu lasten omaan tosi-tv-ohjelmaan. Elämä saarella sujuu alkuun hyvin, mutta tilanne muuttuu, kun saaren pääministeriksi äänestetään yksi tv-ohjelman lapsista, joka rakentaa diktatuurin viihdyttääkseen tv-ohjelman katsojia.

Tehtävän kuvailu: Ryhmäkeskustelun tavoitteena on herättää oppilaita ajattelemaan maailmanpolitiikkaa. Oppilaat pääsevät yhdessä pohtimaan poliittisia vaikutuskeinoja sekä median vaikutusvaltaa maapallon asioihin sekä yhdistämään *Lapsihallituksen* sisällön nykyhetkeen pohtimalla Donald Trumpin valintaa Yhdysvaltain 45. presidentiksi. Lisäksi oppilaat voivat kehittää mediataitojaan pohtimalla mediapolitiikkaa ja median vaikutusvaltaa käytännössä, kun he luovat ryhmässä oman lehtiartikkelinsa *Lapsihallituksen* pohjalta.

Tehtävän kesto: Tehtävässä on kaksi osiota. Molemmat osiot kestävät 75 minuuttia.

Laatijat: Äidinkielen ja kirjallisuuden opetusharjoittelijat, OKL, Turun yliopisto

Hakusanat: politiikka, ympäristö, kulttuurierot, monikulttuurisuus, tulevaisuus, media, yhteiskunta, Lastenkirjainstituutti, sosiaaliset suhteet, vuorovaikutus, vaalit, televisio

Ryhmäkeskustelu työ- ja mediapolitiikasta

- Työskentely edellyttää, että kirja on luettuna ennen oppitunnin alkua.
- Tehtävät on jaettu kahteen osioon. **Ensimmäinen osio (ryhmäkeskustelu)** pohjustaa **toista osiota (ryhmätyötä)**, mutta molemmat osiot on mahdollista suorittaa myös irrallisesti tai päinvastaisessa järjestyksessä.
- Oppilaat muodostavat 3–4 hengen ryhmiä (samat ryhmät molemmissa osioissa).
- **Huom!** Kirja on 650-sivuinen ja sisältää vaikeita käsitteitä. Teos sopii oppilaille, jotka ovat kiinnostuneita politiikasta ja jotka kykenevät lukemaan pitkiä kirjoja. Kirjan päähenkilö on kuitenkin vasta 12-vuotias ja teoksen maailma paikoitellen lapsellinen, joten kirja ei välttämättä sovi lukioikäisille oppilaille.

Ensimmäinen osio (ryhmäkeskustelu):

Oppilaat valmistautuvat keskustelemaan kirjasta pienryhmissä. Jokaisessa ryhmässä on kirjuri, joka tekee muistiinpanot loppukeskustelua varten (ks. kohta 9).

1. Miksi Talkoopuolue hävisi vaalit?

Pohtikaa pienryhmässä Talkoopuolueen vaalitappiota. Miksi Talkoopuolue hävisi vaalit? Miksi pienkansa tahtoi äänestää Boriksen Äärisaaren pääministeriksi? Miksi Talkoopuolue kuitenkin menestyi paremmin kuin esimerkiksi Johanin ja Saran puolue RL-JSP tai Mimmin ja Elinen puolue Girl Power?

2. Miksi Boris nousi Äärisaaren pääministeriksi?

Minkälaisilla keinoilla Boris nousi pienkansan suosikiksi? Mitä Boris teki saadakseen 54 prosenttia pienkansan äänistä? Kuinka Boris keräsi huomiota itselleen? Tarkastelkaa erityisesti sivuja 324–328 ja 462–474.

3. Tajulaki

Tarkastelkaa ns. tajulakia (s. 433–434). Onko laki mielestänne demokraattinen? Minkälaisia ongelmia voi syntyä tajulain kaltaisesta laista? Mitä voisi tapahtua, jos Suomen presidentillä olisi samanlainen valta kuin Maaquqilla? Mitä voisi tapahtua, jos USA:n presidentillä olisi samanlainen valta kuin Maaquqilla?

4. Talkoolaki

Tarkastelkaa ns. talkoolakia (s. 363–364). Miten talkoolaki eroaa tajulaista? Mitä hyvää ja toisaalta huonoa talkoolaissa oli vaalimenestyksen kannalta? Minkälaisia muutoksia Talkoopuolueen olisi kannattanut tehdä talkoolakiin, jotta puolue olisi voittanut vaalit?

5. Boris pääministerinä

Oliko Maaquq eli Boris oikeudenmukainen pääministeri? Miksi voisi sanoa, että Boris kohteli esimerkiksi Johania ja Saraa epäoikeudenmukaisesti? Minkälaista kielenkäyttöä Maaquq käytti vahvistaakseen valta-asemaansa? Tarkastelkaa erityisesti sivuja 462–474.

6. Mikä teki Boriksesta kiinnostavan henkilön?

”Tämä on tosi-tv:tä. Minä olen kansan valitsema Maaquq.”

Miksi Maaquqin toiminta koetaan kiinnostavampana tosi-tv:nä kuin Talkoopuolueen ajama ympäristöystävällinen ja tasa-arvoinen linja? Minkälaisia riskejä voi syntyä siitä, että ehdokas äänestetään johtoon siksi, että hän haluaa viihdyttää yleisöä? Miksi Talkoopuolueen politiikka ei olisi välttämättä ollut viihdyttävää tosi-tv:tä? Olisiko joku muu ollut parempi pääministeri kuin Boris? Kuka ja miksi? Kenen voittoa te toivoitte?

7. Donald Trumpin vaalivoitto

Donald Trump voitti Yhdysvaltain presidentinvaalit marraskuussa 2016. Asiantuntijoiden mukaan yksi olennainen syy siihen oli se, että Trump oli tullut tutuksi television kautta ja että amerikkalaiset tahtovat yleensä äänestää ehdokasta, jonka kanssa voisi lähteä vaikkapa kahville.

Tarkastelkaa tätä verkkoartikkelia, jossa on lueteltu syitä Donald Trumpin vaalivoittoon:
<https://www.is.fi/ulkomaat/art-2000001950133.html>.

Minkälaisia yhtäläisyyksiä Donald Trumpin ja Äärisaaren Boriksen vaalivoitoilla on? Miten Trumpin ja Boriksen vaalivoitot eroavat toisistaan?

Lopuksi: Opettaja käy kysymyksiä läpi niin, että jokainen ryhmä saa kunkin kysymyksen kohdalla puheenvuoron. Tarkoituksena on herättää keskustelua kirjan pohjalta.

Toinen osio (ryhmätyö):

1. Oppilaat valmistautuvat työskentelemään samoissa ryhmissä kuin ensimmäisessä osiossa.
2. **Tehtävä:** Kukin ryhmä laatii vähintään 3 000 merkkiä pitkän lehtiartikkelin, jonka aiheena on Talkoopuolueen vaalitappio (erityisesti s. 433–498). Artikkelin kirjoitetaan tietokoneella. Artikkelissa uutisoidaan, mitä vaaleissa tapahtui. Lisäksi artikkelissa mietitään ja analysoidaan, miksi Talkoopuolue ei onnistunut nousemaan Äärisaaren pääministeripuolueeksi. (Tässä voi käyttää apuna ensimmäisen osion muistiinpanoja.)
3. Ennen kuin artikkelia aletaan kirjoittaa, kukin ryhmä päättää, onko artikkelin kuvitteellinen julkaisija *Yle*, *Ilta-lehti* vai *ko 7 Päivää*. (Opettaja voi eritellä, kuinka julkaisija vaikuttaa artikkelin tyyliin ja sisältöön. *Ylen* on tarkoitus uutisoida objektiivisesti, *Ilta-lehti* pyrkii saamaan mahdollisimman paljon klikkauksia ja *7 Päivää* uutisoi viihteellisesti. Opettaja voi myös kerrata lehtiartikkelia tekstilajina.)
4. Artikkelia varten otetaan kaksi valokuvaa, joista toinen on artikkelin pääkuva. Oppilaiden on tehtävä toimituksellisia päätöksiä ja mietittävä esimerkiksi sitä, tulisiko pääkuvaan valita kuva Talkoopuolueesta vai *ko* vaalivoittaja Boriksesta. Oppilaat voivat itse näyttellä kirjan henkilöitä valokuvia ottaessaan. (Oppilaat voivat ottaa valokuvia esimerkiksi koulun käytävillä, jolloin oppitunnista tulee toiminnallinen. Kuvat voi ottaa esimerkiksi iPadilla tai puhelimella ja siirtää sen jälkeen pilvipalveluun.)
5. Artikkeliin tulee otsikon lisäksi ingressi eli alaotsikko. Artikkelin alussa kerrotaan, mitä on tapahtunut, ja artikkelin lopussa pohditaan, mitä Äärisaarella olisi voinut tapahtua, jos pääministeripuolueeksi olisikin noussut Talkoopuolue. Lisäksi artikkelissa on oppilaiden keksimiä kommentteja sekä vaalivoittaja Borikselta että Talkoopuoluetta edustaneelta Max Bergiltä.
6. Oppitunnin lopulla kukin ryhmä esittelee oman artikkelinsa luokan edessä.

Laatijat: Äidinkielen ja kirjallisuuden opetusharjoittelijat, OKL, Turun yliopisto 2017

